

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

Aarsexamen

ved

Skien's offentl. Skole

for den hoiere Almendannelse

i Juni og Juli 1880.

Skoleefterretninger for 1879—80, meddelte af Rektor.

Skien.

Trykt hos J. Melgaard.

1880.

Indbydelseskrift

til

Aarseramen

ved

Skien's offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1880.

Skolefesterretninger for 1879—80, meddelte af Rektor.

Skien.

Trykt hos J. Melgaard.

1880.

NB. Middelskolens Klasser betegnes i det følgende med Romertal; L. betyder Latinlinje, E. Engelslinje.

Skolefterretninger for 1879—80.

I.

Forstanderskabet.

Forstanderskabet bestaar af følgende Medlemmer foruden
Bysfoged E. Evensen og Rektor Hartmann:

Steenstrup, S., Toldinspektør, R. St. D., Formand.

Sauge, A., Provst, R. St. D.

Schaanning, J. J. L., Læge.

II.

Lærerne.

Hartmann, Gudbrand Selenus, Rektor. Født 1832,
cand. mag. 1855, ansat som Time lærer ved Laurviks
Middel- og Realskole 1857, udnævnt til Adjunkt ved
samme Skole 1859, til Rektor ved Tromsø offentl.
høiere Almenskole 1874, til Rektor ved Skiens Skole 1877.

Stoltenberg, Vincent, Overlærer. Født 1814, cand. mag.
1840, ansat som Time lærer ved Skiens Skole 1841,
konstitueret som Adjunkt 1845, udnævnt til Over-
lærer 1853.

- Coucheron, Theodor Nils Dahl, Overlærer.** Født 1844, cand. real. 1875, udnævnt til Adjunkt ved Christianiands Kathedralskole 1875, til Overlærer ved Skiens Skole 29de November 1879, men har endnu ikke tiltraadt sit Embede.
- Solfeldt, Paul Christian Ditlef Adolph, Adjunkt.** Født 1815, cand. theol. 1842, udnævnt 1852.
- Nielsen, Ole Lovenius Borgen, Adjunkt.** Født 1830, cand. theol. 1855, Lærelærer 1860, Adjunkt 1876.
- Sanssen, Jonas, Adjunkt.** Født 1843, cand. mag. 1870, Klasselærer 1871, Adjunkt 1876.
- Ludvigsen, Axel, Adjunkt.** Født 1849, cand. mag. 1875, Lærelærer 1875, Klasselærer 1876, Adjunkt 1876.
- Blix, Sten Gustav, Adjunkt.** Født 1833, cand. real. 1861, Bestyrer af Sandefjords høiere Almueskole 1861, Adjunkt ved Skiens Skole 1876.
- Winther, Hans Thøger Adolf, Adjunkt.** Født 1845, cand. mag. 1870, udnævnt til Adjunkt ved Tromsø offentl. høiere Almenskole 1873, til Adjunkt ved Skiens Skole 1876.
- Lødrup, Theodor Henrik, Adjunkt.** Født 1853, cand. mag. 1877 (sproglig-historisk Examen), ansat som Lærer ved den tekniske Skole i Christiania 1878, udnævnt til Adjunkt ved Skiens Skole 1879.
- Jensen, Johan, Klasselærer.** Født 1841, dimitteret fra Aker Seminarium 1867, Lærer ved Mandals Borger-skole 1868, ved Skiens Almueskole 1874, Klasselærer ved Skiens høiere Almenskole 1876.
- Blom, Andreas Ebeltoft Rougtvedt, Klasselærer.** Født 1853, cand. mag. 1879 (sproglig-historisk Examen: Latin-Græsk og Fransk-Engelsk). Opholdt sig for Studiet af Engelsk og Fransk i Sommeren 1877 og fra Som-

meren 1878 til Vaaren 1879 i England og Frankrige.
 Ansat ved denne Skole i September 1879.

Kojahn, Friedrich Wilhelm, Organist. Født 1820,
 Sanglærer siden 1861.

Sagerup, Hans Henrik, Kaptein. Født 1836, Gymnastik-
 lærer siden 1875.

I den ved Skoleaarets Begyndelse ledige Klasselærer-
 post var **K. and. Blom** konstitueret, indtil han i September
 modtog fast Ansættelse i Posten.

I det ledige Realoverlærerembede antoges af Over-
 bestyrelsen som vikarierende Lærer **Stud. real. U. Holmsen**,
 der fungerede fra Begyndelsen af Septbr. til Juleferien,
 da han af private Grunde ønskede at fratræde. Da For-
 holdene ved Christiansands Kathedralskole gjorde det i høj
 Grad ønskeligt for denne Skole, at Overlærer **Coucheron**
 kunde vedblive at fungere der Skoleaaret ud, søgte denne
 paa Foranledning af Christiansands Skoles Rektor Udsættelse
 med at tiltræde sit nye Embede. Da Skiens Skoles Rektor
 i den sikre Forudsætning, at der vilde hengaa en længere
 Tid af Skoleaaret, forinden den nye Overlærer blev udnævnt
 og kunde tiltræde sin Post, lige fra Begyndelsen af Skole-
 aaret havde ordnet Undervisningen i Realfagene saaledes,
 at der til den vakante Post kun var henlagt Fag i de lavere
 Klasser, antog han at burde imødekomme det af Rektor i
 Christiansand ytrede Ønske, idet han efter de modtagne
 Oplysninger fandt, at Skiens Skole havde ulige lettere
 for at undvære Overlærer **Coucheron**, end Christiansands
 Skole. Som Vikar for Hr. **Coucheron** antoges fra
 Begyndelsen af 1880 Civilingeniør **H. C. Brun**.

I Slutningen af Februar var **Adjunkt Nielsen** en
 Ugestid ved Familieforhold hindret fra at besørge sine Timer

ved Skolen. I denne Tid besørge des hans Religionstimer af pers. Kap. H. Hauge, medens de andre Timer, saavidt muligt, overtoges af Skolens øvrige Lærere.

I Begyndelsen af Skoleaaret var Kap. Hagerup i flere Uger fritaget for at besørge sine Timer i Gymnastik og Baabensøvelser. Stabsfanejunkker Fosø vikarierede i denne Tid.

Under den i April Maaned græsserende Dienssygdom blev ogsaa nogle af Lærerne angrebne af samme, saaledes at de i flere Dage ikke kunde undervise. I Betragtning af, at Undervisningen i det hele paa Grund af de mange Disciples Fravær blot kunde drives med halv Kraft, fandt Rektor det usornødent, at tilkalde nogen Vikar udenfor Lærerpersonalet; kun i de sidste Dage af April vikarierede paa Rektors Anmodning pers. Kap. H. Hauge i nogle Timer.

Forøvrigt have kun faa og kortvarige Forsald blandt Lærerne fundet Sted.

III.

Disciplene.

- a. I Skoleaaret har Disciplenes Antal og Fordeling i de forskellige Klasser været, som nedenfor anført.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar udtraadte 13 Disciple, nemlig 4 af 3die Gymn.klasse, 3 af Kl. VI, 1 af Kl. V, 3 af Kl. IV, 1 af Kl. III, 1 af Kl. I.

Ved dette Skoleaars Begyndelse optoges 24 Disciple, nemlig 3 i Kl. VI, 2 i Kl. V, 5 i Kl. IV, 1 i Kl. III, 3 i Kl. II, 10 i Kl. I.

Ved Udgangen af 3die Kvartal 1879 udtraadte 1 Discipel af Kl. V, C., ved Udgangen af 4de Kvartal 2 Disc., 1 af Kl. IV, E. og 1 af Kl. II.

Ved Begyndelsen af 1880 optoges 5 Disc., 1 i Kl. V C., 1 i Kl. III, 3 i Kl. I.

Ved Udgangen af 1ste Kvartal 1880 udtraadte 2 Disc., 1 af Kl. I, 1 af Kl. IV C.

Kl. IV har gennem hele Skoleaaret været delt i 2 Parallellklasser. Delingen har fundet Sted efter Klassernes to Linjer.

Skolen har i det hele været søgt af 163 Disciple.

		3die Kvartal. 1879.	4de Kvartal. 1879.	1ste Kvartal. 1880.	2det Kvartal. 1880.
Middelskolekl.	I	16	16	19	18
—	II	20	20	19	19
—	III	20	20	21	21
—	IV L.	14	14	13	13
—	IV C.	19	19	19	18
—	V L.	12	12	12	12
—	V C.	16	15	16	16
—	VI L.	12	12	12	12
—	VI C.	9	9	9	9
Gymnasiet Klasse	1	7	7	7	7
—	— 2	9	9	9	9
—	— 3	4	4	4	4
Samlet Antal i:					
Middelskolen	138	137	140	138
Gymnasiet	20	20	20	20
den hele Skole	158	157	160	158
Middelskolens	Latinlinje	38	38	37	37
—	Engelslinje	44	43	44	43

b. Disciplenes Fordeling efter deres Forsørgeres Livsstilling:

NB. De i Parenthes staaende Tal betegne Disciple af Latingymnasiet og Middelskolens Latinlinje.

1. Sønner af Embedsmænd og akademisk dannede Mænd	23 (16)
2. af offentlige og kommunale Bestillingsmænd	27 (11)
3. af Skibsredere, Handlende, Brugseiere, ved Handel eller Brug ansatte Personer . . .	40 (14)
4. af Søfarende	18 (4)
5. af Haandverkere	19 (1)
6. af Landmænd	19 (7)
7. af Personer i andre Stillinger	17 (5)
	163 (58)

c. Af Skolens Disciple have 117 været hjemmehørende i Skiens By, 46 udenfor samme, nemlig 23 i Gjerpen og Solum, 18 i fjernere Landsogn i Bratsberg Amt 2 i Porsgrund, 2 i Brevik, 1 i Laurvik.

d. Aldersforholdet inden de forskjellige Klasser.

Ved Lov af 17de Juni 1869 § 31 er Naaarsalderen bestemt som den normale Lavalder for Optagelse i Middelskolens 1ste Klasse. I Overensstemmelse hermed er Normalalderen for de forskjellige Klasser nedenfor bestemt.

	Gjennemsnitsalder	—	Normalalder
	(ved Begyndelsen af Skoleaaret)		
Klasse I	$9\frac{4}{12}$	—	9 Aar.
— II	$10\frac{8}{12}$	—	10 —
— III	$11\frac{9}{12}$	—	11 —
— IV	13	—	12 —
— V	$14\frac{3}{12}$	—	13 —
— VI	$14\frac{11}{12}$	—	14 —
Gymn. Kl. 1	$15\frac{4}{12}$	—	15 —
— „ 2	$17\frac{4}{12}$	—	16 —
— „ 3	$17\frac{2}{12}$	—	17 —

IV.

Undervisningen.

- a. Timernes Fordeling paa de forskjellige Fag sees af omstaaende Tabel.

I Sang har været undervist 4 Timer ugentlig, i Gymnastik og militære Øvelser 6 Timer ugentlig. En Uge i August f. A. anvendtes udesukkende til militære Øvelser. Den sædvanlige Udmarsch foretoges i en af de første Dage af Septbr.

- b. Følgende Klasser have været kombinerede :

Gymnasiets Kl. 1 og 2 i Mathematik 2 Timer, Gymnasiets Kl. 2 og 3 i Latin 7 Timer, i Græsk 3 L., i Norsk 2 L., i Religion 1 L., i Fransk 2 L. (i det sidste Fag fandt Kombination Sted kun i 1ste Halvaar)

Den tidligere med Klasse I kombinerede Forberedelsesklasse blev fra dette Skoleaars Begyndelse inddragen. Som i forrige Aars Indbydelseskrift meddeelt, var et af Rektor affattet og af Forstanderskabet anbefalet Forslag til Oprettelse af en fuldstændig Forberedelsesafdeling oversendt Magistrat og Formandskab. Magistraten indstillede Forslaget til Antagelse, men Sagen vandt ikke Fremgang i Formandskabet. Under 4de August 1879 fattede nemlig dette følgende Beslutning: „Uagtet Formandskabet med Rektor maa være enig i, at det maa ansees for gavnligt for den for den høiere Almindelse herværende Skoles Virksomhed og heldigt for Undervisningen, at Eleverne fra første Læretid af udvikles efter samme Plan og gives Udgang til at være paa samme Kundskabstrin, finder man dog ikke, at der er paatrængende Nødvendighed tilføede for, at der tilknyttedes Skolen nogen Forberedelsesafdeling. De hermed forbundne Udgifter ere ikke ubetragtelige, selv under de i Forslaget nævnte heldigste Forudsætninger, og naar

henføres til, at der vistnok vilde stille sig *Banfeligheder* ved at erholde leiet et Lokale, der kunde tilfredsstille rimelige og nødvendige Forbringere, finder man ialfald ikke nu at kunne indstille paa *Bevilgningen* af det begjærede *Beløb*, men vil udsætte med *Sagens Afgjørelse*, indtil *Spørgsmaalet* om en ny *Skolebygning*, der formentlig i *Tilfælde* vil kunne afgive det fornødne *Rum* til *Forberedelsesklasserne*, har fundet sin endelige *Afgjørelse*".

Denne for *Skolen* saa vigtige *Sag* er saaledes for *Liden* stillet i *Bero*, men kan ventes *gjenoptagen*, naar den nye *Skolebygning* er tagen i *Brug*.

Simerne's Fordeling paa de forskjellige Sag.

	Middelskolen.					Latingymnas.				
	Kl. I Kl.	II Kl.	III Kl.	IV Kl.	V Kl.	VI Kl.	Kl. 2.	Kl. 3 Kl.		
Religion . . .	3	3	3	2	2	2	1	1	2	
Norff . . .	(10)5 ¹⁾	5	5	4	3	3	(4)2 ²⁾	2	2	
Dldnorff . . .	"	"	"	"	"	"	2	2	2	
Hydrff . . .	5	5	5	3	3	3	"	"	"	
Kranff . . .	"	"	"	"	3	2	2	2	2	
Engelff . . .	"	"	"	6	6	5	"	2	2	
Latin . . .	"	"	"	7	7	7	11 ³⁾	10	10	
Græff . . .	"	"	"	"	"	"	7	7	6	
Historie . . .	3	3	3	3	2	3	2	3	3	
Geografi . . .	3	3	3	3	1	1	"	"	"	
Mathm. Sag . . .	4	4	5	6	6	6	3	3	2	
Naturkundskab . . .	"	2	2	2	3	3	"	"	"	
Skribning . . .	4	3	2	"	"	"	"	"	"	
Regning . . .	"	2	1	1 ⁴⁾	1 ⁴⁾	1 ⁴⁾	"	"	"	

¹⁾ i første halvbaar 10 S. Norff; i andet 5 S. Norff og 5 S. Hydrff.

²⁾ i første halvbaar 4 S. Norff; i andet 2 S. Norff og 2 S. Dldnorff.

³⁾ i andet halvbaar 10 Simer.

⁴⁾ kun for Engelfflinjen.

c. Timerne have været fordelte mellem Lærerne paa følgende Maade:

Rektor:	Norsk i Gymn. Kl. 2 + 3 . . .	2	Timer.
	— i Gymn. Kl. 1	2	—
	Latin i Gymn. Kl. 2 + 3 . . .	10	—
	Historie i Kl. VI	3	—
	Geografi i Kl. VI	1	—
		<hr/>	
		tilsammen 18 Timer.	

Stoltenberg:	Latin i Gymn. Kl. 2	3	Timer.
	— i Gymn. Kl. 1	11	—
	Fransk i Gymn. Kl. 2 + 3 . . .	2	—
	— i Gymn. Kl. 1	2	—
	— i Kl. VI	2	—
	— i Kl. V	3	—
		<hr/>	
		tilsammen 23 Timer.	

I andet Halvaar blev efter derom ytret Ønske af Overlærer Stoltenberg Gymn. Kl. 2 og 3 adskilte i Fransk, saa hver Klasse fik 2 Timer ugentlig. Da paa samme Tid 1 Time Latin i Gymn. Kl. 1 inddroges, fik Hr. Stoltenberg altsaa i andet Halvaar 24 Timer ugentlig.

Den ledige Overlærerpost:

	Mathematik i Kl. IV E. og E. . .	12	Timer.
	— Kl. III	5	—
	Naturkundskab i Kl. V	3	—
	— Kl. IV E. og E.	4	—
	— Kl. III	2	—
		<hr/>	
		tilsammen 26 Timer.	

Solfeldt:	Latin i Kl. IV, V og VI	21	Timer.
	Religion i Gymnasiet	3	—
		<hr/>	
		tilsammen 24 Timer.	

Nielsen :	Religion i Middelskolen ovenfor Kl. I	14	Timer.
	Geografi i Kl. IV L	3	—
	Skriining i Kl. II og III	5	—
	Tegning i Kl. II, III, IV C.	4	—
	tilsammen	26	Timer.
Sansen :	Græsk i Gymn. Kl. 2	4	Timer.
	— i Gymn. Kl. 1	7	—
	Norsk i Kl. V	3	—
	Historie i Kl. IV L	3	—
	— i Kl. I	3	—
	Geografi i Kl. II	3	—
		2	—
	tilsammen	25	Timer.
Ludvigsen :	Tydske i Kl. IV L. og C.	6	Timer.
	Norsk i Kl. IV L. og C.	8	—
	Historie i Gymn. Kl. 2 og 3	6	—
	— i Kl. V	2	—
	Oldnorsk (Norsk) i Gymn. Kl. 1	2	—
	tilsammen	24	Timer.
Bliz :	Mathematike i Gymnasiet	6	Timer.
	— i Kl. VI	6	—
	— i Kl. V	6	—
	Naturkundskab i Kl. VI	3	—
	— i Kl. II	2	—
	Geografi i Kl. V	1	—
		2	—
	tilsammen	26	Timer.
Winther :	Græsk i Gymn. Kl. 2 + 3	3	Timer.
	— i Gymn. Kl. 3	3	—
	Oldnorsk i Gymn. Kl. 2	2	—
	Tydske i Kl. VI og V	6	—
	Geografi i Kl. IV C.	3	—
	Historie i Kl. IV C. og III	6	—
		2	—
	tilsammen	25	Timer.

Lødrup:	Engelsk i Gymn. Kl. 2 og 3	4	Timer.
	— i Kl. VI og V	11	—
	Norsk i Kl. VI	3	—
	Historie i Kl. II	3	—
	Geografi i Kl. III	3	—
		tilsammen 24 Timer.	
Blom :	Engelsk i Kl. IV G.	6	Timer.
	Lydsk og Norsk i Kl. III	10	—
	— : — i Kl. II	10	—
		tilsammen 26 Timer.	
Jensen:	Regning i Kl. II	4	Timer.
	Alle Fag i Kl. I undtagen Historie	24	—
		tilsammen 28 Timer.	

d. De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa.

Religion.

- Klasse I:** Bogts lille Bibelhistorie. Jødelands Beskrivelse efter samme Bog. Katekismens 5 Parter (uden Luthers Forklaring).
- Klasse II:** Bogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskoler S. 1—55. Katekismens 3 første Parter (med Luthers Forklaring). 10 Salmer af Hauges Salmebog. I Bibelen læst 18 Kap. af 1ste Mosebog.
- Klasse III:** Samme Bibelhistorie S. 144—187. Katekismens 5 Parter (med Luthers Forklaring). Pontoppidans Forklaring (Sverdrups Udgave) Sp. 1—122. 7 Salmer. I Bibelen læst Math. Evang. fra Kap. 17.
- Klasse IV:** Samme Bibelhistorie S. 55—70 og 170—187. I Forklaringen Sp. 1—270. I Bibelen læst 15 Kap. af Apostlenes Gjæringer.

- Klasse V:** Samme Bibelhistorie S. 135—170. I Forklaringen Sp. 220—531. I Bibelen læst Apostlenes Gjerninger fra Kap. 15.
- Klasse VI:** Repetition af Bibelhistorie og Forklaring. I Bibelen læst Apostlenes Gjerninger.
- Gymn. Kl. 1:** Nissens Kirkehistorie fra Begyndelsen til § 29. De 13 første Kapitler af Math. Evang. paa Norsk.
- Gymn. Kl. 2:** Math. Evang. i Grundsproget Kap. 1—12. Nissens Kirkehistorie fra Kap. 30—59.
- Gymn. Kl. 3:** Math. Evang. i Grundsproget og Nissens Kirkehistorie repeteret.

Modersmaalet.

- Klasse I:** Læseøvelser i Eriksens og Paulsens Læsebog 2den Del (1ste og 2den Afdeling). 12 Digte lærte udenad. Løkses Omrids til § 64. Analyse med Benyttelse af Tensens eksempelsamling. Diktat i 1ste Halvaar 2 Gange, i 2det 1 Gang ugentlig.
- Klasse II:** 2 Timer ugentlig Diktat. 2 Timer Læsning efter Eriksens og Paulsens Læsebog 2den Del og Fremsigelse af udenadlærte Digte. Forøvrigt Grammatik (Løkses Omrids fra Begyndelsen til Rettskrivningsreglerne) og Analyse (i 1ste Halvaar især efter Tensens eksempelsamling).
- Klasse III:** 2 Timer anvendte til Diktat (af og til skriftlig Gjenfortælling), 2 Timer til Analyse og Grammatik (Løkses Omrids fra Begyndelsen til Rettskrivningsreglerne læst og repeteret), 1 Time til Indenadlæsning efter Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del og Fremsigelse af udenadlærte Digte.

- Klasse IV:** 1 Time ugentlig Analyse og Repetition af Løffes Omrids, 1 Time Læsning i Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del eller Fremfølgelse af udenadlærte Digte. 2 Timer ugentlig til Diktat eller Gjennemgaaelse af Stile, hvoraf der er skrevet 17 (Beskrivelser, Skildringer, Fortællinger, Breve).
- Klasse V:** Læsning og Analyse efter Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del. 8 Digte lærte udenad. Af Grammatikken Formlæren repeteret, en kortfattet Syntax dikteret Eleverne. 1 Gang om Ugen Diktat. 17 Stile.
- Klasse VI:** Læst og repeteret Eriksens Literaturhistorie fra Holberg og ud (med Forbigaaelse af de mindre vigtige Forfattere). Nordisk Mythologi efter S. Petersens Nordens Historie. Troper og Figurer efter Ross. Stil i Regelen hveranden Uge, ialt 15. Til Læsning benyttet H. Lassens Læsebog.
- Gymn. Kl. 1:** Læst og repeteret Eriksens Literaturhistorie fra Begyndelsen til Holberg. Læsning (ogsaa af Svensk) efter H. Lassens Læsebøger samt af H. Bergelands Skrifter. 17 Stile.
- Gymn. Kl. + 3:** Læst i H. Lassens Læsebøger. Eriksens Literaturhistorie fra Holberg til den danske Literatur i det nittende Aarhundrede. 17 Stile (Klasse 3 desuden 2 extemporale).

Oldnorsk.

- Gymn. Kl. 1:** Læst og repeteret det væsentligste af Nygaard's Formlære. Af sammes Udvalg af den norrøne Literatur S. 30—49.
- Gymn. Kl. 2:** Af Nygaard's Udvalg S. 24—34, 37—46,

50—81. Af Nygaards Grammatik Formlæren læst fuldstændig og repeteret.

Gymn. Kl. 3: Af Nygaards Udvalg S. 17—104, og S. 170—194. Repeteret det hele Pensum, som skal opgives til Examen artium. Af Grammatikken Formlæren repeteret og Syntaxen gennemgaaet.

Lydsk.

- Klasse I:** Knudsens Elementær- og Læsebog til S. 33.
- Klasse II:** Knudsens Elementærbog repeteret fra Begyndelsen til S. 33, læst nyt og repeteret til S. 89 („Bisætninger“). Af Løkkes mindre Grammatik det væsentligste af Formlæren. Af og til skriftlige Deklinations- og Konjugationsøvelser hjemme. Eleverne have desuden mere regelmæssig skriftlig oversat paa Skolen udvalgte Retroversionsstykker af Læsebogen.
- Klasse III:** Af Knudsens Elementærbog fra S. 76 til S. 138 (2den Afdeling). Af Retroversionsstykkerne omtrent Halvdelen af hvert. Løkkes mindre Grammatik fra S. 6 til S. 58. Efter Knudsens Stileøvelser regelmæssig en Stil ugentlig. Af og til Extemporalstil, i Almindelighed efter Læsebogen.
- Klasse IV:** Af Knudsens Elementærbog (5te Udg.) læst og repeteret S. 104—176. Læst og repeteret Formlæren i Løkkes større Grammatik (Kjønreglerne efter den mindre). Ugentlig en Hjemmestil efter Knudsens Stileøvelser (4de Udg.). En Extemporalstil om Maanedene.
- Klasse V:** Autenrieths Læsebog S. 5—18, 27—55 læst og repeteret. Efter Løkkes større Grammatik læst og repeteret Formlæren med Forbigaaelse

af nogle Anmærkninger, endvidere gennemlæst det vigtigste af Kasuslæren. Hver Uge en Hjemmestil og hver Maaned en Extemporalstil efter Knudsens Stileøvelser (i det sidste Halvaar Hjemmestilen parallelt med Lektierne i Syntax).

Klasse VI: Huttenrieths Læsebog S. 48—76, 90—93, 110—120, 122—125, 181—187. Efter Løkke's større Grammatik læst og repeteret Syntaxen. En Hjemmestil hver Uge, en Extemporalstil i Regelen hveranden Uge efter Knudsens Stileøvelser.

Latin.

Klasse IV: Af Chr. Schmidts Læsebog Udvalg af det 1ste Affnit med Retrovertering og Fablerne i 2det Affnit. Af Schreiners latinske Grammatik Formlæren med Forbigaaelse af det mindre væsentlige.

Klasse V: Efter P. Wos's „Udvalg af latinske Klassikere“ 8 Felt herrer af Cornelius Nepos og Phædri Fabler. Af Schreiners Grammatik Kasuslæren. Ugentlig en Hjemmestil og en Extemporalstil.

Klasse VI: Efter P. Wos's Udvalg repeteret 8 Felt herrer af Cornelius Nepos og Phædri Fabler, siden læst og repeteret 1ste og 2den Bog af Cæsars galliske Krig og Ciceros 1ste og 3die catilinariske Tale. Af Schreiners Gram. de vigtigste Partier af Syntaxen. Hver Uge en Hjemmestil og en Extemporalstil.

Hymn. Kl. 1: Callusts Catilina. Ciceros Tale pro Roscio Amerino. Livius 21de Bog. Dvids Metamorphoser 1200 Vers. Af Schreiners Gram. de uregelmæssige Verber og Syntaxen til 2det Affnit. Hver Uge en latinsk Stil hjemme. Dorphs Mythologi.

- Gymn. Kl. 2:** Læst og repeteret Livius 23de Bog. Repeteret af Dvids Metamorphoser Stykkerne Cadmus, Philemon et Baucis, Niobe. Af Ciceros Cato major 15 Kap. Ciceros Laelius læst, men ei repeteret.
- Gymn. Kl. 3:** Taciti Agricola samt Ciceros Laelius fra 12te Kap. til Enden. Repeteret det hele Artiumæpensum.
- Gymn. Kl. 2 + 3:** Læst og repeteret Virgils Æneide 1ste og 2den Bog og Sallusts Jugurtha. Læst Ordbdannelselæren og repeteret Syntaren efter Schreiners Gram. Thomsens romerske Stats- og Privatliv. Læst ex tempore Livius 21de Bog fra 1ste til 21de Kap. I Regelen hver Uge en Doversættelse fra Latin hjemme og en extemporal.

Engelsk.

- Klasse IV:** Af Løkkes Læsebog for Begyndere fra Beg. til S. 91. De korte Sætninger og Samtaler (S. 1—36) med Gloser lærte udenad. Af Løkkes Gram. Formlæren, samt af Syntaren indtil Afsnittet om Verbets Tider. Efter Knudsens engelske Stileøvelser i 2det Halvaar stadig skrevet en Hjemmestil og en Extemporalstil ugentlig (til S. 21, § 16). I 1ste Halvaar kun af og til lettere skriftlige Øvelser.
- Klasse V:** Løkkes Læsebog for Mellemklasser 120 Sider. Løkkes Stileøvelser fra Beg. til § 10. Løkkes Grammatik fra § 63 til § 134. Stil i Regelen 2 Gange ugentlig.
- Klasse VI:** Løkkes Læsebog fra S. 85 til 173, samt ex tempore 20 Kapitler af Vicar of Wakefield.

Læst og repeteret hele Løffes Gram. Stil 2
Gange egentlig. Løffes Stileøvelser fra § 1 til § 33.

Gymn. Kl. 2: Løffes Læsebog for Mellemklasser omtr.
50 Sider, samt af Dickens Christmas Carol 40
Sider. Af Løffes Grammatik læst og repeteret
Formlæren.

Gymn. Kl. 3: Af Løffes Læsebog for Mellemklasser
omtr. 40 Sider. Macaulays History of England
1ste Bind læst omtr. 130 Sider (Tæchniker-
udgaven). Løffes Grammatik repeteret.

Frans.

Klasse V. Knudsens og Wallemis Læsebog til S. 20 ;
de norske Stykker mundtlig oversatte paa Frans.
Af Ingerslevs Grammatik det væsentligste af
Formlæren.

Klasse VI: Borrings Læsebog S. 34—53, 74—96 læst
og repeteret. Ingerslevs Gram. Formlæren
repeteret og læst om Konjunktiv i Syntaxen.

Gymn. Kl. 1: Borrings Læsebog S. 94—150. Ingers-
levs Gram. det væsentligste læst og repeteret.

Gymn. Kl. 2 + 3: Borrings Etudes litteraires, dels
statarisk, dels ex tempore. 3die Kl. desuden
enkelte Stykker af Schûtz: Les grands faits
de l'histoire de France. Ingerslevs Gram.
repeteret.

Græsk.

Gymn. Kl. 1: Af Bergs lille Forstole gennemgaaet fra
Begyndelsen til Verberne efter anden Hoved-
Konjugation. Xenophons Anabasis II, Kapitel
1—4 (inkl.) og Herodots 8de Bog Kap. 1—22
(inkl.). Af Curtius's Gram. læst og repeteret
det vigtigste af Formlæren fra Beg. til Kap. 12.

- Gymn. Kl. 2:** Læst og repeteret Herodots 8de Bog Kap. 23—136 (inkl.) med Forbigaaelse af Kap. 104—106 og 118—120, samt Homers Iliade 4de Bog. Af Curtius's Grammatik Formlæren repeteret med specielt Hensyn paa den joniske Dialekt.
- Gymn. Kl. 3:** Repeteret det fra forrige Skoleaar tilbage-
staaende af Iliaden 9de Bog. Repeteret det hele Artiumspensum. Christensens græske Statsliv. Repeteret Curtius's Gram. og Dorphs Mythologi.
- Gymn. Kl. 2 + 3:** Læst og repeteret Xenophons Anabasis II, Kap. 5 og 6 samt Homers Iliade 1ste, 3die, 6te og 12te Bog (den sidste dog ei repeteret af Kl. 2). De vigtigste Regler af Syntaxen læste.

Historie.

- Klasse I:** Nissens Verdenshistorie fra Begyndelsen til S. 44 (Epaminondas).
- Klasse II:** Nissens Verdenshistorie fra „den første puniske Krig“ til „Kapetingerne i Frankrige“ (Stykkerne af Nordens Historie medtagne).
- Klasse III:** Nissens Verdenshistorie fra „Middelalderen“ til „Kristian den 2den“ (Stykkerne af Nordens Historie medtagne).
- Klasse IV:** Nissens Verdenshistorie fra „Filip den 2den“ til „Wienerkongressen“ (Stykkerne af Nordens Historie medtagne). Historiske Oversigtstabeller udarbejdede.
- Klasse V:** Nissens Verdenshistorie fra „Voltaire“ ud Bogen. S. Petersens Nordens Historie fra „Gustav Basa“ ud Bogen.
- Klasse VI:** Repeteret Nissens Verdenshistorie og S. Petersens Nordens Historie.

- Gymn. Kl. 1: Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog.
- Gymn. Kl. 2: Læst og repeteret Englands Historie til 1783 efter E. K. Daas Lærebog med Supplement (Trykt i Programmer fra Skole for 1877 og 1878; fra 1714 dikteret).
- Gymn. Kl. 3: Læst Englands Historie fra 1763 (E. K. Daa med dikteret Supplement). Repeteret Oldtidens (Thriges), Nordens (Eriksens), Englands Historie.

Geografi.

- Klasse I: Platons Jordbeskrivelse for Almuebønder læst og repeteret.
- Klasse II: Af Geelmuydens Geografi for Middelskolen (Eriksens Udgave) læst og repeteret Europas fysiske Geografi (S. 44—81) og Norge til Byer i Færøerne og Lurviks Amt (S. 90—107).
- Klasse III: Af Geelmuydens Geografi (Eriksens Udg.) S. 16—20 samt fra S. 44 til S. 157 (fra „Europa“ til „Frankrige“).
- Klasse IV: Geelmuydens Geografi 2den Udg. S. 48—52, S. 57—82 (af Europas fysiske Geografi) samt S. 214—314 (fra „Frankrige“ til „Afrika“).
- Klasse V: Geelmuydens Geografi 2den Udg. Afrika, Amerika, Australia. Fysisk Geografi.
- Klasse VI: Geelmuydens Geografi for Størstedelen repeteret.

Naturkundskab.

- Klasse II: Sørensens Naturhistorie fra „Hvirvelbyrene“ til „Vadefuglene“ læst og repeteret.
- Klasse III: Sørensens Naturhistorie fra „Krybbyrene“ ud Bogen læst og repeteret.

- Klasse IV:** Sørensens Naturhistorie fra „Leddyrene“ ud Bogen læst og repeteret. Af samme Botanik læst og repeteret fra Begyndelsen til S. 45 (Stenfrugtfamilien). Forbigaaet fra S. 23–34 (Planterne's indre Bygning).
- Klasse V:** Fra „Fuglene“ til „Leddyrene“ (nogle efter Sørensen, andre efter Siebke). Af Christies Fysik „Faste, flydende og luftformige Legemers Egenskaber“, Elektricitet og Magnetisme (den valgfri Del forbigaaet), samt Barmelæren.
- Klasse VI:** Naturhistorien repeteret efter Siebkes Lærebog. Reusch's Mineralogi og Christies Fysik indtil det valgfri Udsnit læst og repeteret.

Mathematisk Fag.

- Klasse I:** Afdeling a: de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal, den lille Multiplikationstabel. Udb. b: desuden de 3 første Regningsarter i benævnte Tal (metrisk System). Tabeller for det metriske System (Maal, Vægt, Længdemaal) indøvet.
- Klasse II:** Regningsarterne i almindelig Brøk (med Undtagelse af Divisio). Decimalbrøk. De 4 Regningsarter i benævnte Tal (metrisk System).
- Klasse III:** Repeteret almindelig Brøk og Decimalbrøk (Cshoff). Lært og repeteret Division af Brøk, enkelt og sammensat Reguladetri, samt enkelt Rentesregning. Af Bonnevie's Bogstavregning læst og repeteret fra Begyndelsen til Side 38 (Multiplikation og Maal). En Gang ugentlig Hjemmestil og oftere skriftlige Opgaver paa Skolen.
- Klasse IV:** Af Bonnevie's Arithmetik læst og repeteret fra Begyndelsen til 4de Bog med Forbigaaelse af

Proportioner. Bonnevie's Geometri læst og repeteret fra Begyndelsen til 2den Bog (Cirkelen). En Gang ugentlig skriftlige Hjemmearbejder og oftere Regning og Konstruktion paa Skolen.

Klasse V: Bonnevie's Geometri fra parallelle Linjer til rette Linjers Forhold. Bonnevie's Arithmetik fra Brøk til Rodstørrelser.

Klasse VI: Bonnevie's Geometri læst ud og repeteret. Bonnevie's Arithmetik fra Logarithmer Bogen ud. Stadig Opgaver og Konstruktionsøvelser.

Gymn. Kl. 1: Thorv. Broch's Arithmetik for Latinalgymn. 1ste Afsnit læst og repeteret.

Gymn. Kl. 1 + 2: Guldberg's Stereometri til „krumme Flader“ læst og repeteret.

Gymn. Kl. 2: Thorv. Broch's Arithmetik 2det og 3die Afsnit, samt Guldberg's Stereometri fra „krumme Flader“ læst og repeteret.

Gymn. Kl. 3: Thorv. Broch's Arithmetik og Guldberg's Stereometri repeteret. Guldberg's Trigonometri læst og repeteret.

E. I Undervisningen i Fransk har Kl. V 12 Disciple (6 fra Begyndelsen af Skoleaaret), i Kl. VI 10 Disciple (alle fra Begyndelsen af Skoleaaret) ikke deltaget. I Gymnasiet have alle Disciple med Undtagelse af 1 i 1ste og 1 i 2den Klasse nydt Undervisning i dette Sprog. I Undervisningen i Engelsk har i Gymnasiet i 3die Kl. 2, i 2den Kl. 5 Disc. ikke deltaget.

I den egentlige Gymnastikundervisning har heller ikke i dette Skoleaar paa Grund af Lokale's Utilstrækkelighed Klasserne I og II kunnet deltage. Kl. II har dog været med i de militære Øvelser, som i August og Septbr. f. U.

blev drevne i fri Luft i Gymnastiktimerne. Af de øvrige Disciple have kun 3 været fuldstændig fritagne for Gymnastik paa Grund af Sygelighed.

En smitsom, men ei ondartet Diensygdom, udbrød blandt Skolens Disciple i Slutningen af Martz. Den greb saaledes om sig i de følgende Uger, at der omkring Midten af April i nogle Dage var omtr. 100 af Skolens 160 Disciple fraværende. Flerheden overstod dog Sygdommen i Løbet af en Uge, og ved Udgangen af April vare de fleste Disciple vendte tilbage, dog saaledes, at der for manges Bedkommende endnu hengik nogen Tid, før de vare fuldt arbejdsdygtige. Som rimeligt kan være, har disse mange Disciples Forsømmelse netop paa en Tid, da Repetitionen til Examen finder Sted, i høi Grad været til Hinder for Undervisningens Fremgang.

V.

Middelskolens Afgangsexamen i 1879.

Til Middelskolens Afgangsexamen vare samtlige 11 Disc. af Kl. VI anmeldte. Af disse blev 3 rejcerede (2 paa Latinlinjen, 1 paa Engelsklinjen). De øvrige bestod Examen med følgende Udfald:

Latinlinjen:

Jsak Bergan	Hovedkarakter	Meget godt	(2,08)
Frederik Johannesen	—	Godt	(2,64)
Ludvig Ludvigsen .	—	Meget godt	(2,18)
Johan Rød	—	Meget godt	(1,86)
Hans Smith	—	Udmærket godt	(1,50)
Carl Stoltenberg . .	—	Godt	(2,79)

Engelsklinjen:

Frederik Berg	Hovedkarakter	Godt	(2,68)
Jens Jensen	—	Meget godt	(2,43)

3 Privatister, alle paa Latinlinjen, vare anmeldte. Af disse rejceredes 2. Den tredie, John Reini, der var Elev af Kl. V, men som ved privat Undervisning havde forberedt sig til Middelskolens Afgangsexamen, bestod denne med Hovedkarakter Meget godt (2,12).

Det for disse Privatister indkomne Gebyr blev Skolens Lærere enige om at overdrage til Skolens „Halvhundredeaars Legat“, der blev stiftet ved Skolens femtiaarige Jubilæum, og som yder Lærerne efter Tur Bidrag til Reiser i Ferierne i videnskabelige Viemed eller af Sundhedshensyn. Efter Fradrag af Kr. 7,50, der udbetaltes en vikarierende Lærer, der havde fungeret som Censor, blev de øvrige Kr. 62,50 med Overbestyrelsens Samtykke anvendte paa nævnte Maade.

Opgaver

ved Middelskolens Afgangsexamen i 1879.

Motersmaalet:

En kort Fremstilling af Peter Czars Liv.

Lydst Stil:

I en af mine første Krige, for:æller Tamerlan, Asiens Erobrer, kom jeg en Dag i en saadan Knibe, at jeg maatte skjule mig i nogle gamle Ruiner for at undgaa mine Forsølgere. Medens jeg nu laa der og tænkte ved mig selv, om jeg ikke gjorde bedst i at opgive mine Planer, fik jeg se en Myre, som søgte at bære et Hovedkorn, større end den selv, op paa en Høi. Hver Gang det lille Dyr næsten var oppe med sin Byrde, faldt det ned igjen; alligevel gav det ikke tabt*); det gjentog sit Forsøg sex Gange, men altid med samme Resultat. Godt, tænkte jeg, vi to ere i samme Stilling; men gjør du et Forsøg til, og lykkes det dig at bringe Kornet op, saa vil heller ikke jeg mistvible om et

*) give tabt: nachlassen.

heldigt Udfald af mit Foretagende. Og virkelig naaede Myren ved et lyvende Forsøg lykkelig Høiens Top. Jeg besluttede at følge dens Exempel. Da jeg efter mange Farer atter befandt mig blandt Mine, optog jeg Kampen og havde inden kort Tid gjenoprettet mine Nederlag. Men min Seier skylder jeg den Udholdenhed, som Myren lærte mig.

Latinsk Stil:

Efterat Crösus var tagen tilfange i Sardes¹⁾, bestemte Cyrus, at han skulde brændes levende. Medens Crösus stod paa Baalet nævnte han sukkende Solons Navn tre Gange. Da Cyrus hørte dette, befalede han, at en Tolk skulde spørge ham om, hvem denne Mand var, som han nævnte, I Begyndelsen taug Crösus, endelig sagde han: „Det er den Mand, hvis Ord ere mere værd²⁾ end de største Skatte.“ Da Tolken ikke forstod dette, fortalte Crösus, at Solon for mange Aar siden³⁾ havde sagt ham, at ingen burde kaldes lykkelig, førend han var død. Tolken meldte dette til Cyrus, som strax angrede sin Gjerning. Hurtig lod⁴⁾ han Tiden slukke og Crösus føre ned fra Baalet. Han samtalede længe med ham og glædede sig over hans fløge Svar.

Engelsk Stil:

Uarik for Rom. Det T eneste, Rømerne havde at henty til, var Gøtherkongens Naade, eller i det Mindste hans Naadehold. Senatet, som i dette kritiske Dieblis overtog den øverste Myndighed, udnævnte to Gesandter til at underhandle med Fienden. Dette vigtige Hverv blev overdraget Senatoren Basilis og Tribunen Johannes, hvoraf den sidste kjendte Gøthernes Fyrste fra tidligere Dage. Da de

1) Sardes ium. 2) pluris esse. 3) for-siden udtrykkes ved ante. 4) udtrykkes ved jubere.

En Gøther: a Goth.

bleve forestillede for ham, erklærede de, i en Tone, som maaske var vel høi for deres ynkelige Forfatning, at Rømerne vare bestemte paa at hævde sin Værdighed, i Fred som i Krig, og at hvis Alarik negtede dem en billig og hæderlig Kapitulation, maatte han være forberedt paa at møde utallige Mænd, som vare vel øvede i Vaaben og vilde kjæmpe med Fortvivlelsens Mod. „So tykkere Græsset er, des lettere er det at flaa“, var Barbarens syndige Svar, og denne grove Eignelse blev ledsaget af en haanende Latter. Han var dernæst saa naadig at bestemme de Løsepenge, han vilde modtage som Pris for at trække sig tilbage fra Roms Mure: de skulde udlevere alt det Guld og Sølv, som fandtes i Byen, hvad enten det tilhørte Staten eller Private; alt det rige og kostbare Løsøre, og alle de Slaver, som kunde godtgjøre sin Udkomst til Navnet Barbarer. Senatets Udsendinge dristede sig til beskedent at spørge: „Hvis dette o Konge, er dine Fordringer, hvad agter du da at lade os beholde?“ — „Eders Liv“, svarede den overmodige Erobrer; de skjælvde og trak sig tilbage. Dog blev der, forinden de gik, bevilget en kort Standsning af Fiendskaberne, som tilstedede en yderligere Forhandling, hvorunder Alarik slog meget af i sine haarde Betingelser; han lovede tilsidst at hæve Beleiringen mod en øieblikkelig Betaling af fem tusinde Pund Guld og tredive tusinde Pund Sølv. Disse Betingelser maatte Rømerne gaa ind paa.

Regning og Konstruktionstegning.

No. 1.

En Handelsmand kjøber 2400 Tønder Rug til en Indkjøbspris af 12 Kr. 25 Dre pr. Tønde. Ladningen foinder under Transporten $\frac{3}{4}$ pCt. Fragt og øvrige Udgifter beløbe sig til $12\frac{1}{2}$ pCt af Indkjøbsprisen. Hvor stor bliver Salgsprisen pr. Tønde, naar Handelsmanden skal have en ren Fortjeneste af 8 pCt?

No. 2.

En Mester og hans Svend erholdt tilsammen i Arbejdsløn 70 Kr. Mesteren havde arbejdet 7 Dage, Svenden 11 Dage. Mesteren fik for 3 Arbejdsdage 4 Kr. mindre end Svenden for 5 Arbejdsdage. Hvor stor Dagløn fik hver af dem?

No. 3.

At udvikle Formelen for Siden i en regulær indskreven Ottekant og beregne Sidens Længde, naar Cirkelens Radius er $0,0836^m$. Logarithmer bør benyttes.

No. 4.

Konstruer et Trapezium, hvis parallelle Sider ere 7^m og 5^m . Den største Sides ene høiliggende Vinkel er 75° . De parallelle Siders Afstand er 4^m . Konstruer dernæst et Kvadrat, der har samme Fladeindhold som Trapeziet. Forklar Fremgangsmaaten.

I Skrivelse af 29de April f. U. til Kirkedept. henlede Rektor Opmærksomheden paa det efter hans Formening ønskelige i, at den skriftlige Del af Middelskolens Ufgangs-examen ikke blev afholdt i fire paa hverandre følgende Dage, men at der efter to Examinationsdage gaves Examinanderne en Fridag, idet han antog, at det baade legemlig og aandelig seet, var temmelig strengt for Examinander i en saa ung Alder umiddelbart ovenpaa et anstrengende Skoleaar at have skriftlig Examen saa mange Dage i Træk; en Ordning, som den foreslaaede, var allerede truffen ved Examen artium.

Under 24de Mai f. U. meddelte Kirkedept., at det havde forelagt Forslaget for den Komite, der foreslaar de skriftlige Opgaver til Middelskolens Ufgangs-examen; af Komiteens Bemærkninger, hvortil Dept. henholdt sig, oversendtes en Afkrift. Komiteens Erklæring var saalydende:

„Med Hensyn til den Komiteen af det Kongelige Departement oversendte Forestilling fra Rektor Hartmann om at tilstaa en Fridag under den skriftlige Examen, skal jeg bemærke, at Komiteen nærede nogen Frygt for, at Kandidaterne vilde benytte en saadan Fridag til yderligere anstrengt Læsning, og at den tilsigtede Lettelse saaledes maaske kunde komme til at blive illusorisk. Derimod troede Komiteen, at det vilde blive en effektiv Lettelse af Arbeidet, om man foretog en Indskrænkning i de mathematiske Opgaver, hvori Besvarelse formentlig stedse har krævet længst Tid“.

I nogle Bemærkninger, hvormed Rektor ledsagede sin Indberetning til Overbestyrelsen om den ifjor afholdte Middelskole-Examen, fandt han sig foranlediget til ogsaa at udtale sig om den af hin Komite afgivne Erklæring. Han mente, at, om saadan Fridag blev benyttet til anstrengt Læsning, saa faldt Skylden i saa Fald paa vedkommende Examinands Foresatte i Hjemmet, mens for nærværende Ordningen af Examen var saadan, at den i mange Tilfælde var Skyld i, at Examinanderne den 3die og 4de Examensdag fremmødte mindre skikkede til dygtigt Arbejde. Han udtalte sig videre saaledes: „Naar hin Komite har troet at burde indskrænke de mathem. Opgavers Antal, saa bifalder jeg, i Overensstemmelse med, hvad jeg ifjor ved Oversendelse af en Erklæring af Overlærer Broch og Adjunkt Blix af 21de Juni f. U. udtalte, fuldstændig denne Foranstaltning, men jeg gjør det af den Grund, at man paa den Maade mindre vil være udsat for, at Examinander, som arbeide tungt, af Mangel paa Tid, se sig nødsagede til at lægge blank i en eller anden af Opgaverne, hvad der i høi Grad vanskeliggjør Bedømmelsen, og hvorved Examinander, der kunne være flinke nok, uden at være Mestere i Hurtigregning, affjæres fra at faa en god Karakter. Men naar hin Komite mener at bevirke en Lettelse, og det en effektiv Lettelse i Arbeidet ved denne Foranstaltning, saa tør jeg

siige, at denne i Virkeligheden er fuldkommen illusorisk. Thi selv om Examinanderne ved Indskrænkning af de mathem. Opgavers Antal, skulde kunne indvinde en Time eller saa, hvad jeg i mange Tilfælde betvivler, saa er dog virkelig en Times Lettelse ikke noget at tale om, og det saa meget mindre, som denne Besparelse af Tid indtræffer paa den sidste skriftlige Examen dag. Men hvad det efter min Mening gjælder om, er at skaffe Examinanderne en Hvile midt i den skriftlige Examen, for at de kunne fremnøde mindre usiktede til Arbeide den 3die og 4de Examen dag, end Tilfældet nu i Regelen er. Det kan være indrømmet, at det af mig gjorte Forslag ikke er af væsentlig Betydning, men jeg tror, at man i en Examen, der er svær nok i og for sig for Drengene af den Alder og med den Udvikling, bør tilbyde enhver mulig Lettelse, der ikke medfører nogen Forandring eller Forstyrrelse i den hele Prøves Karakter“.

VI.

Examen artium.

Til Examen artium i 1879 anmeldtes fra Skolen 4 Elever, nemlig Rasmus Hansen, Einar Lund, Einar Platou, Hans Kolsted. Disse bestod Examen med følgende Udfald:

	Hansen.	Lund.	Platou.	Kolsted.
	R.	L.	P.	K.
Moderemaal	3	3	2	3
Latinsk Oversættelse . . .	3	4	3	2
Mathematisk skriftlig . . .	4	4	4	2
Religion	2	3	1	1
Oldnorsk	2	1	2	1
Latin mundtl.	2	2	2	2
Do.	2	2	2	2
Græsk	2	3	2	2
Do.	3	3	3	2
Fransk	3	1	4	1
Engelsk	"	"	3	"
Historie	3	2	1	1
Mathematisk mundtl. . . .	2	3	2	2
Sum	31	31	31	21
Antal Fag	12	12	13	12
Hovedkarakter	Haud. illaud.	Haud. illaud.	Laud.	Laud.

VII.

Skole- og Indskrivningspenge. Skolebeneficier.

Skolepengene ere for Tiden :

Middelskolens Kl. I	40 Kr. aarlig.
— " II	48 " —
— " III	64 " —
— " IV, V, VI	96 " —
Gymnasiet	144 " —

Brødre tilstaaes Moderation, saaledes at af disse betaler den øverste i Skolen fuldt ud, den 2den $\frac{3}{4}$, den 3die $\frac{1}{2}$, den 4de og følgende gaa gratis.

Hel Friplads har i dette Aar været tilstaaet 8 Elever, halv Friplads 7 Elever (til samlet Beløb 1344 Kr.)

Uf Renterne af Kong Carl Johans Legat (stort 8000 Kr.) have 4 Elever havt Stipendium, to 120 Kr., to 80 Kr.

Skien's Sparebank har ogsaa i dette Skoleaar til Understøttelse for trængende Disciple af Middelskolen ydet 400 Kr., hvoraf helt eller delvis Skolepenge ere betalte for 8 Elever.

Skolens Kassierer er for Tiden Adjunkt Nielsen.

VIII.

Budget for Skoleaaret 1880—81.

Følgende Budget blev af Forstanderskabet bragt i Forslag for det kommende Skoleaar :

Udgifter :

1. Lønninger :

a. til de kongelig ansatte Lærere :

(Alderstilæg ei medregne.)

Rektor 4600 Kr.

2 Overlærere à 3000 Kr. 6000 —

7 Adjunkter à 2000 Kr. 14000 —

————— 24600 Kr.

	Transp.	24600 Kr.
b. Klassefærere :		
1 à 1700 Kr. og 1 à 1500 Kr.		3200 —
c. Timeundervisning :		
Gymnasialfæreren	400 Kr.	
Sanglæreren	250 —	
	<hr/>	650 —
d. Kassereren		560 —
e. Pedellen	400 Kr.	
Pedel Gladbruds Pension	240 —	
	<hr/>	640 —
2. a. Bibliotheket	240 Kr.	
b. Fysikalske og naturhistoriske Samlinger	200 —	
c. Andre Læremidler	80 —	
	<hr/>	520 —
3. Stipendier	400 Kr.	
Fripladse	1280 —	
Moderation for Brødre	900 —	
	<hr/>	2580 —
4. Lys og Brænde		900 —
5. Tryknings- og Avertissements- omkostninger, Program, Skrive- materialier		250 —
6. Blandede og tilfældige Udgifter		250 —
		<hr/>
	Tilsammen	34150 Kr.

Indtægter :

1. Skole- og Indskrivningspenge	12850 Kr.
2. Bidrag af Kommunen	3200 —
3. Renter af Kong Carl Johans Legat	400 —
4. Paaregnet som Tilskud af Statskassen	17700 —
	<hr/>
	Tilsammen 34150 Kr.

Dette Overslag er overensstemmende med det for indeværende Budgettermin vedtagne Budget, med Undtagelse af, at første Indtægtspost og som Følge deraf ogsaa 1ste Udgiftspost Litr. d er lidt forhøiet, samt at Annuet til Samlingerne og andre Læremidler er foreslaaet forhøiet til henholdsvis 200 Kr. og 80 Kr., en Forhøielse, som Rektor bragte i Forslag, fordi navnlig den fysikalske Samling trænger dels til Reparationer, dels til nye Anskaffelser i større Udstrækning, og fordi Skolen tiltrænger endel nye Karter, navnlig historiske.

Kirkedept. vedtog dette Budgetforslag, idet det fandt, at de foreslaaede forøgede Beløb burde opføres, dog saaledes at der til „fysikalske og naturhistoriske Samlinger“ fremdeles kun bliver at opføre som før 80 Kr. som ordinær Bevilgning, medens 120 Kr. opføres som extraordinær, og ligeledes, at der til andre Læremidler opføres 60 Kr. som ordinært Bidrag og 20 Kr. som extraordinært.

Altsaa blev i Overensstemmelse med ovenanførte Budgetforslag kongelig Proposition fremsat for indeværende Aars Storting, der senere har vedtaget samme uforandret. Da Skolens fordums Pedel Fladsrud afgik ved Døden i Begyndelsen af dette Aar, bortfalder forøvrigt den til ham bevilgede Pension.

IX.

Skolens Bygninger.

En Sag, der i flere Aar har staaet paa Dagsordenen, har i dette Skoleaar fundet sin endelige Løsning, nemlig Opførelsen af nye Bygninger for Skolen. Under 31te Januar d. A. fattedes i Møde af Formænd og Repræsentanter med 18 Stemmer mod 6 følgende Beslutning:

„Under Betingelse af, at der af Oplysningsvæsenets Fond eller af andre offentlige Midler maa kunne erholdes

et Laan paa 90,000 Kroner til en Rente af 5 % aarlig og amortisabelt i 30 Aar, bliver der paa den af Brække Interessentskab tilbudte Grund at opføre en toetages Murbygning til Brug for den offentlige Skole for den høiere Almendannelse med Rektor- og Pædelbolig m. v. af Træ, i det hovedsagelige i Overensstemmelse med de af Arkitekt Thrap-Meyer leverede Tegninger. Af dette Beløb bemyndiges Magistrat og Formandskab til at anvende det fornødne til nævnte Bygningers Opførelse efter Konference med Forstanderskab og Rektor samt under Bistand af den tekniske og anden Kyndighed, der maatte attraaes. Magistrat og Formandskab bemyndiges derhos til af Beløbet at anvende det fornødne til at dække Arkitektens Tilkommende for de udarbejdede Tegninger, og i Tilfælde til at honorere den nødvendige Bistand, samt til at udrede, hvad der tiltrænges til Anskaffelse af de til Gymnasiklokalet fornødne Apparater."

I Henhold til denne Beslutning ansøgte man om Laan af Oplysningsvæsenets Fond af den Sum og paa de Betingelser, som i Beslutningen vare anførte, et Andragende, der i Slutningen af Marts d. A. indvilgedes. Under 31te Marts foranstaltede nu Formandskabet nedsat en Komite for Bygningernes Opførelse, bestaende af Toldinspektør Steenstrup, Kjøbmand Rittilsen og Rektor Hartmann. Byggearbejdet blev derefter i Vaar paabegyndt, og skulle efter Bestemmelsen Bygningerne være færdige til at tages i Brug Sommeren 1881.

I et senere Aars Skolesterretninger tør man finde Anledning til fuldstændig at udvikle denne Sags tidligere Skjæbne og meddele Beskrivelse af de nye Bygninger.

Udhang.

Cirkulærer og Skrivelser fra Kirkedepartementet i 1879
vedkommende det høiere Skolevæsen.

1. Skrivelse af 9de Juni, hvori meddeles, at for Kvinder, der ved Middelskolens Afgangseramen kun underkaste sig den i Lov af 15de Juni 1878 bestemte Prøve i Mathematik, skal det for Middelskolens Afgangseramen anordnede Modenhedsvidnesbyrd i Slutningen gives følgende Tillæg:

„N. N. har saaledes overensstemmende med de for Middelskolens Afgangseramen gjældende Bestemmelser bestaaet denne Examen, for den mathematiske Prøves Vedkommende dog med den i Lov af 15de Juni 1878 hjemlede Indskrænkning“.

Man skal derhos bemærke, at Geometri bliver at udelade paa Karakterlisten.

2. Skrivelse af 4de August til en Rektor, hvori paa Foranledning meddeles, at den i Lov af 17de Juni 1869 § 13. 2 omhandlede Fritagelse maa bortfalde, naar Fritagelsens Aarsag (den legemlige eller aandelige Svaghed) ophører, og at vedkommende Elev da maa blive i enhver Henseende at ligestille med Skolens øvrige Elever, hvorhos det med Hensyn til Anvendelsen af nævnte § 13. 2 antoges, at den deri omhandlede Fritagelse for Undervisningen i enkelte Fag, maa kunne udstrækkes til samtlige for Middelskolen obligatoriske Fag, dog saaledes, at vedkommende Elev, forsaavidt Fritagelse gjælder de for Almueskolen lovbestemte Fag (hvad Kristendomsundervisningen angaar, Disenterbørn undtagne) er undergivne de i Loven af 12te Juli 1848 §§ 15 og 20 eller Lov af 16de Mai 1860 §§ 50 og 56 indeholdte Bestemmelser.

3. **Cirkulære af 22de August**, hvori Kirkedept. meddeler, at paa dets Foranledning den til Fastsættelse af Dpgaver ved Middelskolens Ufgangsexamen i 1878 nedsatte Kommission har afgivet Erklæring angaaende Prøver i Tegning ved Middelskolens Ufgangsexamen, og at nævnte Kommission, (hvis Erklæring i Cirkulæret meddeles in extenso), er bleven enig om at bringe i i Forslag følgende Bestemmelser:

1. At der ogsaa i Tegning maa ved Middelskolens Ufgangsexamen gives fælles Dpgaver for samtlige Skoler, særskilt for Engelsklinien og Latinlinien.
2. At for Engelsklinien Dpgaver i Frihaandstegning maa bestaa i en i Format af en almindelig Bægplanche opdragen Fortegning (en Base, et simplere Ornament eller lignende) i Kontur, der sendes Skolerne og under Gjengivelsen opstilles synlig for alle i Lokalet værende Examinander paa engang. Fortegningen bliver at gjengive i passende formindsket Maalestof.
3. At Dpgaver i Konstruktionstegning skal bestaa i at aftegne et eller flere stereometriske Legemer af simplere Former, der paa engang synlige for alle Examinander i Lokalet opstilles paa en saadan Maade, som ved en skriftlig Angivelse eller en medfølgende Skizze antydes.
4. At der som Maal for Undervisningen, stilles, at Eleven kan udføre en nogenlunde ren og korrekt Tegning af det Dpgivne.
5. At der for Latinlinien paa samme Maade som for Engelsklinien opgives en paa en Bægplanche opdragen Tegning, men simplere og lettere.
6. At der til hvert Arbejde tilstaaes en Tid af 4 Timer.

7. Opgaverne blive — saavidt det fornødiges — at lithograferes. Hver Skole bliver, da muligens Lokalet tvinger til at benytte flere Bærelser, at tilstille 3 à 4 Exemplarer. Med Hensyn paa Hemmeligholdelse af Opgaverne iagttages samme Regler, som befølges for de skriftlige Opgavers Bedkommende.
8. De eventuelle i Retning af det her foreslaaede fattede Beslutninger blive først at sætte i Kraft ved Examen 1881. Om de fattede Beslutninger blive Skolerne itide at underrette."

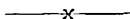
Departementet underrettede om, at det henholdt sig til denne Erklæring, og at man til den i 1881 afholdende Middelskoleexamen kunde vente Skolen tilstillet Tegneopgaver overensstemmende med Kommissionens Forslag.

4. Skrivelse af 29de August til Rektorerne ved de høiere offentlige Almenskoler, hvor paa Foranledning af en Rektor meddeles, at Elever, som have nydt halv Friplads, antages at burde være fritagne for at erlægge det i § 10 i Lov om examen artium af 17de Juni 1869 for Udgang til nævnte Examen anordnede Gebyr, hvorhos saadan Begunstigelse formenes ikke at kunne komme dem tilgode, der fremstille sig til examen artium uden at have gennemgaaet et Gymnasium 3die Klasse. Dept. bemærker i denne Forbindelse, at det hidrører fra en Inkurie ved Lovbestutningens Expedition, naar ovennævnte § i sin nuværende Form hjemler dem, som i „de sidste Aar“ have havt Friplads, det omhandlede Beneficium, idet samme efter den tilsvarende § 12 i Kirkekomiteens af Stortinget forsaavidt uforandret vedtagne Indstilling om Loven kun skulde tilkomme dem, som havde havt Friplads „det sidste Aar.“

Med Hensyn til de Karakterer for „Flid og sædeligt Forhold“, der meddeles ved Middelskolens Udgangsexamen, udtaler Dept., at de antages at burde give et Udtryk for Skolens Mening om Disciplenes Forhold under den hele Skoletid, hvorved dog væsentlig Vægt vil blive at lægge paa Disciplens Forhold i det sidste Aar.

5. Skrivelse af 17de Oktober, hvori Kirkedept., foranlediget ved en fra en Rektor modtagen Forespørgsel, har udtalt, at man antager, at Disciple af de offentlige høiere Almenkoler, der indtil Læsearets Slutning have deltaget i Undervisningen i et efter Skoleloven valgfrit Fag, er pligtige til at underkaste sig de almindelige Aarsexamina og Middelskolens Udgangsexamen i Faget, saafremt der ikke inden Examen's Begyndelse fra vedkommendes Forældre eller Børgere er andraget om Fritagelse.

Heller ikke formenes der at være Udgang til efter indtraadt Examen, at blive anmeldt til Examination i et valgfrit Fag.

Tirsdag den 13de Juli Kl. 10 Form.
modtage Disciplene sine Karakterfredler i
sine sædvanlige Klasseværelser.

**Frierne indtræde Onsdag den 14de
Juli og ende Torsdag den 14de August.**

Mandag den 16de August Kl. 10 Form.
møde Disciplene igjen paa Skolen efter
Frierne.

**Mandag den 23de August Kl. 9
Form. afholdes Optagelsesprøve over de
nyindmeldte Disciple.**

Enhver, som har Interesse for Skolens Gjerning, ind-
bydes til at overvære den mundtlige Examen, der tager sin
Begyndelse Lørdag den 26de Juni og fortsættes til og
med den 9de Juli.

G. Sartzmann.
